

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 180 Lei.

Fél évre ... 90 Lei.

Egy negyed évre 45 Lei.

Egy óra ... 15 Lei.

Hirdetések
árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-
s vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 88.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvardul Regela Ferdin-
and I. (Jósef főh.-ut) 23.

TELEFON-SZÁM 132.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, augusztus 13.

Uj kormány
Oroszországban.

(A forradalmárokat deportálják.)

PÉTERVÁR. Oroszországban a legutóbbi 3 esztendőben kétmillió ember halt meg és 33 millió volt a járványos betegek száma. Pétervárott több száz ellenforradalmárt tartóztattak le, mert akciót kezdtek a szovjet ellen.

REVAL. Moszkvában nagy a pánik. Még a külföldi missziók tagjai sem mernek kimenni az utcára. Uj nemzeti tanács alakult valamennyi párt bevonásával. Ez a nemzeti tanács fogja felváltani a szovjetkormányt.

REVAL. A szélső kommunisták készülnek elhagyni helyeiket, hogy a radikálisok alakíthassanak kormányt. A forradalmárokat és mensevikkieket nem fegyverházba, hanem pestises és kolerás kormányzóságokba küldik. Mindenütt komoly zavargások vannak. Saljopin a világhírű énekes a világ művészeihez fordul, hogy segítsenek az éhező oroszokon.

PÁRIS. A legfelsőbb tanács foglalkozott az oroszországi éhínséggel. Elhatározták, hogy bizottságot küldenek ki annak tanulmányozására, miként lehetne élelmezni Oroszországot.

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés mai ülésén folytatták az ingatlanváltásról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Gunda Jenő helyesnek tartotta azt, ha a váltás mennyiségét buzában állapítják meg, de nagyobb progressziót kíván a kivetésnél. Reméli, hogy a pénzügyminiszter a birtokok összes terheit levonja a vagyonváltásból.

A németek és lengyelek tárgyalnak.

(Vasárnapig végez a legfelsőbb tanács.)

BÉCS. A legfelsőbb tanács szakértőbizottsága a felsősziléziai kérdéstről éjjel-nappal tanácskozik. Varsó és Berlin között külön tárgyalások folynak a megegyezés érdekében.

PÁRIS. A szakértők megegyeztek a felsősziléziai határokról nézve. A határok követik a Sforzavonalat azzal a különbséggel, hogy Zabre Németországnak, Benthem pedig Lengyelországnak jut.

PÁRIS. A legfelsőbb tanács ma délelőtti ülése után Millerand elnök vendégül látta az olasz küldöttség tagjait. Francia politikai körökben biztosra veszik, hogy a

legfelsőbb tanács vasárnap estig befejezi munkáját.

PÁRIS. Varsó és Berlin között megindult a közvetlen tárgyalás a felsősziléziai kérdés megoldásáról. A lengyel kormánynak valószínű kiüldelmet kellett folytatnia, hogy felülkerekedjen ebben a kérdésben a jogosulatlanul politizáló legiőknak. Remélhető, hogy a tanácskozás megegyezéssel végződik.

KATTOVITZ. A lengyel felkelők veszedelmesen mozgolódnak. A lengyel korridorban Kovitz és Kuchel környékén lengyel csapatokat vonnak össze.

Nagy tőzsdekrach Bécsben.

(Megkezdődött a valuta- és deviza esés.)

BÉCS. Az az egészségtelen valutasvindli, amely immár hónapok óta folyik a bécsi tőzsdén, alighanem véget ért. Minden jel arra mutat, hogy a hónapok óta várt tőzsdekrach ideje elkövetkezett és a felfelé hajszolt értékek hajcsárai ellen fordulnak. A külföldi valuták pozíciója már a tegnapi tőzsdenapon kezdett megingani. Emelkedések még nem voltak, de a beavatottabb tőzsdei rókák, már tegnap megszimantolták az egészséget és tartózkodtak a nagyobb üzletkötésektől. Azután megérkezett a pénzügyminiszter fenyegetése a tőzsde bezárásáról és az a hivatalos közlemény, hogy az osztrák kormány jegyzékben sürgette meg a hitelakciót a Legfelső Tanácsnál. Mindezek a hírek verejtékeztető hatással voltak a valutásiberekre és a mai tőzsdenyitáskor a legtöbb érték több száz, a petroléumértékek pedig több ezer koronával alacsonyabban indultak. A valutapiacra egy kezdődő pánik jelei mutatkoztak. Vevő alig akadt, mindenki szabadulni igyekezett külföldi valutáitól. Később megérkezett néhány nagybank diszponense és vételre kínált nagy mennyiségű valutát. Az emberek összedugták a fejüket. A bankok bizonyára tudják, mi a teendő. Megkezdődött a deroute.

A pénzügyminiszterhez közelálló személytől származó értesülésünk szerint a nagybankok megegyeztek a kormánnyal abban, hogy segítségére lesznek az osztrák korona átmeneti szanalásában. Az osztrák korona hat ponttal alacsonyabb zürichi kezdőkur-

zusa ezuttal semmiféle hatást nem váltott ki. Ma mindenki elismerte, hogy Bécs diktálja az osztrák korona zürichi kurzusát s a zürichi paritáson felüli nivóra hajszolt valutakurzusok váltják ki a következő napon Zürichben az osztrák korona újabb árfolyamhanyatlását. Hogy ez tényleg így van, azt bizonyítja, az amsterdami devizajegyzés is. A külföldi piacokon az osztrák korona mindenütt emelkedett. Berlinben pedig csaknem 25 ponttal zárult a tegnapi árfolyam fölött. Minden valószínűség arra mutat, hogy gyökeres változás állott be a bécsi tőzsde irányzatában. A hitelakció kilátásai — ha nem is növekedtek meg —, mert elejétől kezdve bizonyos volt, hogy valamilyen formában interveniálni fog az entente — realizálódni kezdenek és a Párisból betörő világosságnál egész feketeségben kirajzolódik az a hónapok óta épített pokolbeli tákolmány, amely valutahausse néven terpeszkedett a bécsi tőzsdén.

A hallstadti találkozó.

Elmarad a portorosei konferencia.

PRÁGA. Benes cseh külügyminiszter egy magyar hírlapíró előtt nyilatkozott a hallstadti találkozásról. Hangoztatta, hogy a kisantant nemcsak katonai célokat szolgál, hanem elő akarja mozdítani Középeurópa konszolidálását és pacifikálását.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hallstadti találkozás jelentőségét tulbecsü-

lik, mert az főként udvariassági aktus.

BÉCS. A portorosei konferenciát újabb nehézségek hátráltatják s így nem lehet tudni, hogy létrejöhet-e a konferencia? Ha nem, akkor a cseh kormány közvetlen tárgyalást kezd Ausztriával ama kérdésekről, amelyeket a portorosei konferencia tárgyalna.

A magyar hadifoglyok.

(Augusztusban érkeznek az első csoport.)

BUDAPEST. Jungerth Mihály magyar külügyi osztálytanácsos aki a rigai egyezményt megkötötte, tudósítónk előtt így nyilatkozott a tárgyalásokról:

— A magyar hadifoglyokért, tisztokért és tuzokért többek között 400 kommunistát kér az orosz kormány névszerint. A névsort valószínűleg a Prágából vagy Bécsből Moszkvába szökött magyar kommunistáktól kapták az oroszok. A megállapodás az, hogy minden magyar ember, akár hadifogoly, akár polgári személy, akár táborokban, akár szétszórtan városokban él, hazajöhet. A szállítás két csoportban történik. Az első csoportban lesznek a tisztok és tuzok, akik táborokban vannak, a másodikban lesznek a szétszórtan élő tisztok a legénységgel együtt. A kicserélés Németországon át történik. Kiadandók a kommunisták családtagjai is. A megegyezés szerint az első szállítmányok még augusztusban itthon lesznek.

Véres tüntetés

Aussigban.

(Mű követelnek a cseh legionáriusok?)

PRÁGA. Aussigban megismétlődtek a véres események. A németek tiltakozó gyűlést tartottak. A cseh csendőrség felsőbb utasításra fegyveresen megtámadta a gyűlésen résztvevőket. Az összeütközés során egy ember meghalt, 6 megsebesült. A német tornacsarnokot a földig lerombolták. A cseh legionáriusok szövetsége ultimátumot intézett a kormányhoz, amelyben azt követeli, hogy az összes állami hivatalokat csehekkel töltsse be és a német lapok cenzuráját szigorítsa. Ellenkező esetben a szövetség az összes legionáriusok mozgósításával fenyegetődzik. A csehországi németiség elszánt akcióra készül.

A grófnő gyöngysora.

BUDAPEST. Gróf Szapáry Ilona, a kinek Pozsony környékén nagy uradalmi vannak, megbízott Pozsonyban egy angol kapitányt, hogy egy hajón vigye Budapestre milliókat érő gyöngysorát. A kapitány a megbízatást elfogadta és Budapesten a gyöngysort értékesítvégetti adta Macher Alfrédnek, az Első Magyar Iparbank vezérigazgatójának, aki hétmillióhatszáz ezer koronáért eladta a nyakakat. A grófnő feljelentette a bankigazgatót, hogy csak hatmilliót jelentett be vételárként és feljelentette azért is, hogy a pénzt lözsdén eljárszotta, holtot azt az utasítást kapta, hogy az összegért idegen valutákat vásároljon. A defektívek Balatonfüreden tartóztatták Macchrt, aki azzal védekezett, hogy a grófnőtől nem idegen valuta vásárlására, hanem lözsdéjára kapott megbízást. A bankigazgatót az ügyészségre kísérték, ahol ki fogják hallgatni az angol kapitányt és azokat a budapesti előkelőségeket, akik az ékszer értékesítésében szerepeltek.

Linder merénylője.

(Egy pécsi fiatalember bosszúja.)

Rövid táviratban beszámoltunk már arról, hogy Linder Béla pécsi polgármester ellen újabb merényletet követtek el a pécsi városházán. Táviratunk kiegészítésül most az alábbi részleteket kapjuk Pécsről:

A nagyfokú elkeseredettség Linderék uralma ellen, amelyet hol szerb, hol vörös zászló alatt követnek el Pécsen, megérlelte mérges gyümölcsöt. Most már a legsötétebb bosszu kezd dolgozni ellenük, amely nem riad vissza semmitől. Állandóan megtízszerezett figyelemmel és gonddal, rendkívüli intézkedések elrendelésével őrzi a pécsi rendőrség Linder Béla életét. Linder egymásután kapja a névtelen leveleket, amelyekben halállal fenyegetik. Egyik multheti tanácsülés után Cserta rendőrkapitány, volt pécsi szocialista újságíró, kíséretében hagyta el Linder az üléstermet. Amint az első emeleti lépcsőn lefelé haladtak, egy fiatalembert pillantottak meg a lépcsőházban, aki velük szemben sietve fölfelé iparkodott. A lépcsőn közvetlen a találkozás előtt, pistolyt rántott elő a fiatalember s közvetlen közelből Linderre süttötte a fegyvert. A golyó célt tévesztett. Nem Lindert találta, hanem Cserta orrát furta keresztül.

A dörrenésre és kiáltásra, a hivatalos helyiségekből előrohant rendőrségi alkalmazottak segítségével lefoglalták a merénylőt, aki a nyomban megejtett kihallgatás során beismerte, hogy bosszúból akar ta Lindert megölni; nagyon sajnálja, hogy szándéka nem sikerült. A merénylő pécsi származású fiú, Maximovics a neve. A pécsi rendőrség mindent elkövetett, hogy a merényletet a közönség előtt eltitkolja; de hiába, mert — ha a pécsi lapoknak megis tiltották a közlést — kiszivárgott a merénylet híre s ma már az egész városban tárgyalják az esetet. Maximovicsot átadták az ügyészségnek.

Halálos repülő-szerencsétlenség.

(A langban álló aeroplán. — Egy kapitány és pilóta-örmester tragédiája.)

A szamosfalvi aerodrom tisztjei tgnap este borzalmas katasztrófának voltak a tanúi. Craciunescu Péter 26 éves pilótakapitány és egy pilótaörmester este fél nyolckor felszálltak a Brandenburg nevű német eredetű bombavető és megfigyelő aeroplánra, hogy a város fölött gyakorlatozzanak. A repülőgépet a kapitány kevéssel azelőtt Ostregradsky ukrainai repülőhadnagytól vette át, aki a város felett fényképfelvételeket készített. Alig indult el Craciunescu kapitány a repülőtérről, amikor 70—80 méter magasságban a hatalmas gépmadár hátrahukott s néhány bukfencc után teljes erővel földrezuhant. Az ott tartózkodó három repülőtestet azonnal segítségére sietett szerencsétlenül járt bairtársaiknak de már akkor a repülőgép lobogó lánggal égett. A földreess pillanatában a repülőgép benzintartálya azonnal felrobbant és a kifreccsenő benzín egy pillanat alatt elöntötte a szárnyakat úgy, hogy a mentésre sietett tiszték már csak egy lobogó lángoszlopot találtak maguk előtt. Minden mentési kísérlet hiábavalónak bizonyult. Végre sikerült eloltani a lángokat s a nézők elé borzalmas

kép tárult. Craciunescu kapitány, kit a lökés ereje a nyereghől kidobott, összezuzott koponyával került el a motor felső részén. Átölelve tartotta őt az örmeester, a lezuhanás pillanatában meg akarván menteni a kieséstől. A két holttest a lángoktól a felismerhetetlenségig össze volt égve. A tűz az összes ruhákat leperzselté róluk, úgy, hogy Craciunescu kapitány személvazonosságát csak a kezein épségben maradt gyűrűkről lehetett megállapítani. Az aeroplán körülbelül 40 centiméterre furódott be a földbe és csak az eléghetetlen vasrészek maradtak sértetlenül. Craciunescu repülőkapitány csak július 15-én végezte el a pilótaiskolát, már a háboruban is a repülőknél szolgált, mint felderítő tiszt és hátsorágáért számos kitüntetésben részesült. Csak néhány héttel ezelőtt került Clujra (Kolozsvárra), ahol utólrta a végzetes szerencsétlenség. Bucurestben lakó szüleit és két testvérét, akik szintén katonatisztek, táviratilag értesítették a megrendítő katasztrófáról. A szerencsétlenül járt pilótaörmeestert, a ki erdélyi születésű, özvegye és két árva gyászolja.

Boncolással megállapított gyilkosság.

(Rejtély egy gáji gazda halála körül.)

Mintegy négy héttel ezelőtt történt, hogy Illa János gáji gazdálkodó eddig fel nem derített körülmények között meghalt. A már elkészített orvosi vizsgálat szívvel hűdést állapított meg és bár Illának egész életén keresztül soha semmi szervhibája nem volt, hozzátartozói is belenyugodtak az orvosi vizsgálat hitelességébe és néhány nap alatt Illa halála után mindenki napirendre tért a dolog felett. A napokban azután az aradi kir. ügyészség igen érdekes levelet kapott névtelenül, elváltoztatott írással. A levél arról szólt, hogy a nemrég elhunyt Illa János nem természetes halállal halt meg, hanem gyilkosság áldozata volt. Az ügyészség a titokzatos levél vétele után nyomban elrendelte a hulla exhumálását és annak felboncolását. Az

ügyészség utasítására tegnap délután 6 órakor történt meg Illa János holttestének exhumálása és felboncolása. A boncolást dr. Bradean Athanas megyei főorvos és dr. Kabdebó György első kerületi városi tisztviselő orvos eszközölték dr. Ursu János táblabíró és dr. Ghitta kir. ügyész jelenlétében. A boncolás tényleg meglepő eredménnyel járt. A műtétet végző orvosok már a hór lefejtése után észrevették, hogy a gége baloldala erősen be volt horpadva. A bizottság a boncolás által arra a megállapodásra jutott, hogy Illa János gyilkosság áldozata és hogy őt valaki nagyon ügyesen megfojtotta. A rendőrséget azonnal értesítették a dologról. Most széles méderben megindult a nyomozás.

Irodalom és művészet.

* Megkerült a nótaíró. Anyos Laci nótaíró, akit eltűntnek hittek, megkerült. Mindössze annyi történt, hogy egy vidám társasággal hirtelen leruccant Kaposvárra.

* Caruso végrendeletét megtámadták. Nápoly Caruso özvegye megámadta férje végrendeletét, mert a végrendelet készítése után leánya született, akiről Caruso nem gondoskodott.

* Zenei szemle. Járossy Dezső zeneakadémiai tanár egyedülálló magyar zenei folyóiratának aug.—szept. kettős száma ezúttal is a szokott gazdag tartalommal jelent meg. A folyóirat a jelen számmal új felévre hirdel előfizetést (12 Lei), mely a kiadóhivatal címére küldendő Timisoara I. Nagykörút.

* „Maros” — contra „Rajta.” A két evezős-egylet között már napok óta valami megmagyarázhatatlan ellenséges-

kedés és titkos versengés folyik. Mind-egyik tud akar tenni a másikon. Érthető konkurencia, mert nagyszabású tervvel foglalkozik mind a két társaság és azé lesz a dicsőség, aki legelőzi ellenfelét. A készülődések mindezeideig a legnagyobb titokban folynak le, de a közönség érdekét szolgáljuk akkor, amikor leleplezzük a versengés okát. A „Maros” és a „Rajta” evezős egylet augusztus 14-én a Tüdőgondozó parkümpélyének estéjén lampionos felvonulást rendeznek a Maroson. Szébbnél-szebben feldíszített csónakokat neveztek be már a kitűnő sportférfiak. Az előjelekből ítélve, pompás szórakozást nyújt majd a sok gazdagon feldíszített lampionos csónak. Valóságos velencei képet varázsol elénk a tüdőgondozó vezetősége vasárnap este, mert a regata csónakokor kívül több más csónak is részt vesz a felvonuláson. A csónakok közül egy-kettőn cigányzenekarok látzanak, míg másikon kitűnő énekesek szórakoztatják a jótékony adakozókat.

MOZI. * Waldemár Psylander kép vasárnap az Urániában. A Sfinx titka című négyfelvonásos keleti dráma keretében látja viszont a közönség körülrajongott és régen nem látott művészt. Waldemár Psylandert. A legkiválóbb moziművész egyik legjobb szerepét játszotta ki ezen a képen, amely millióival teljesen új ad. A több ezer éves egyiptomi kultúra szemei előtt játszódik le a modern szórakoztatás eme remeke. Lady Treuton Harald gróf lányát elraboltatja arabjaival és az egyik sfinx belsejében berendezett lakásba rejti. Így akar bosszút állani Harald grófnő, mert az több ízben visszatulastolta szerelmét. Hosszú kutatás után rájuk akadnak és sikerül a leányt megmenteni. Lady Treuton nem foghatják el, mert a felrobbantott színx romjai között lelte halálát. A gyönyörű tárgyú képek kiállításja teljesen megfelelő és ezért nagy sikert fog aratni minden valószínűség szerint az Uránia vasárnapi műsorán.

* Egy tévedt nő naplója az Urániában. A hétfői ünnepre való tekintettel az Uránia színház kivételesen hétfőn is tart előadást és egy hatfelvonásos hatalmas filmdramát hoz színre. Egy tévedt nő naplója címen, amelynek főszerepében Erna Morena, a közönség legkedveltebb filmművésznője nyújt örökre feledhetetlen alakítást. A film meséje egy szerencsétlen körülmények között nevelkedett gyögyszerész kislány tragédiájáról szól. A kép kiállítására figyelemreméltó új technikával készült és újszerűségével kiváló szórakoztatást nyújt.

* A tenger leánya az Apollóban. Szombaton utoljára mutatja be az Apolló a Tenger leánya című kitűnő tengerész drámát, amely már két napon át nyújtott igen kellemes szórakozást az Apolló közönségének. A természetből készült felvételeink hája és néha vad szépsége megragadja a fantáziát és röpi mérföldjára eszmákkal keresztül a tengerész élet minden romantikáján. Az Apolló színház vasárnap megkezdte a Kurtizánok című három részből álló sorozatos film előadását, amely valószínűleg szenzációja a filmtchnikának. Az első rész bemutalása vasárnap lesz Morel, a jánc mestere címen.

Tömeges lakásrekvíralási kérelmek az ujaradi lakásokra.

Az Aradi Közlöny cikke nyomán eddig tízenkét lakásrekvíralási kérelem érkezett Aradváros lakáshivatalához. A kérvényezők va lamennyien pontosan megnevezett ujaradi lakások elrekvíralását kérik arra az esetre, ha a miniszterium helyt ad az aradi lakáshivatal kérésének és Ujaradot az aradi lakáshivatal körzetébe sorozza. Illetékes helyen nyert értesüléseink alapján a miniszterium kedvezően dönt az ujaradi lakáskérdésben és így a lakáshivatal a közeljövőben megkezdte az ujaradi lakások felülvizsgálását az Aradon is érvényben lévő lakásrendelet értelmében. Ujaradon elsősorban azok a közhivatalnokok kapnak lakást, akiket Aradon nem tudnak elhelyezni. Másodsorban azokat helyezi el Ujaradon a lakáshivatal, akiknek hivataluk illetve műhelyük legközelebb van Ujaradhoz. Szakértői vélemények szerint az ujaradi lakásrekvíralásokkal lényegesen javulni fognak az aradi lakásviszonyok.

A pénzügyi államtitkár Aradon.

(Hivatal vizsgálat a pénzügyigazgatóságban.)

Otescu pénzügyi államtitkár ma délelőtt Oradea-marieről autón Aradra jött. A pénzügyi államtitkár, aki hivatalos erdélyi körútja alkalmával jött Aradra, az aradi pénzügyigazgatóság összes hivatalait megtekintette. Ennek megtörténte után Margineantiu Titus pénzügyigazgató előtt legteljesebb megelégedését fejezte ki a tapasztaltak felett Otescu pénzügyi államtitkár, aki a délutánt Aradon töltötte s az esti órákban átutazott Timisoarara.

Megszűnik a lakásinség.

(Faházakat akar építeni egy volt hadifogoly mérnök.)

Ma délelőtt Steiner Bertalan cluji (kolozsvári) mérnök érdekes tervvel kereste fel dr. Chicin Rémus aradi lakáshivatali elnököt. A mérnök hosszas beszélgetés keretében elmondotta a lakáshivatali elnöknek, hogy évek óta tartó kísérletei a legteljesebb eredményre vezettek és sikerült megtalálnia a legegyszerűbben előállítható, lakhatásra kiválóan alkalmas faházakat. Steiner mérnök szeretné találmányát Aradon értékesíteni és e célból kereste fel Chicint, hogy legyen segítségére. A lakáshivatali elnöknek láthatólag nagyon megtetszettek Steiner Bertalan modelljei és megígérte, hogy ügyét az aradi lakásinség érdekében szóvá teszi illetékes helyeken. Ma délután felkereste az Aradi Közlöny munkatársa Steiner Bertalan mérnököt a Központi szállodában lévő lakásán. A mérnök találmányáról a következőket mondotta:

— Sok fáradságos és költséges kísérletek meghozták az eredményt és ma preparált fából elsőrangú lakóházat készítek. Orosz hadifogságban született meg ez az ideám. A karakali fogolytábor minden kinszenvedése között addig törtem a fejemet, amíg sikerült magamnak egy faházat építenem. Természetszerűleg nem volt hozzá megfelelő szerszámom és nem alkalmas anyagokat használtam az építkezés céljaira. A házhoz szükséges fát preparálom úgy, hogy az sem nem tűzveszélyes többé, sem pedig a hőt nem engedí keresztil, azonfelül a lehető legtartósabb. A ház minden fala két, párhuzamos preparált deszkából áll, amelynek a közepére különböző rossz hővezető anyagot tesztek. Ilyenformán telen a lakóház még melegebb lesz, mint a kőházak. Terveim szerint egy szobából és konyhából álló lakóházakat bekerített kerttel és mellékhelyiségekkel együtt huszezer leiert tudnék előállítani, de tömeges építkezés esetén ugyan ez nem kerülne többé tizenötezernél. Két szoba-konyha ugyanolyan kivitelű ház teljesen felszerelve fürdőszobával együtt öt-ezer leiel többé kerülne.

Steiner mérnök megmutatta a modelljeit is. Tetszetős és szép mintafaházak ezek. Külön elkerített baromfiudvar. Mindegyik külön-külön kis paradicsom. Steiner tervei szerint Arad város-

nak telket kellene adni az építkezésekhez nagyon jutányos áron és husz évi részlettörlesztésre. Steiner szerint már tárgyalások folynak néhány bucurestii nagybankkal, amelyek ez esetben haj-

landók finanszírozni az építkezéseket és hivatalnok- és munkás családoknak megfelelő kölcsönt nyújtania, amiből megvehetik a házat. A kölcsönt husz év alatt kellene visszafizetni.

Prónay alezredes szobafogságot kapott.

(Gaal Gaszton a magyar nemzetgyűlés elnöke. — Elfogadták az amerikai különbékét.)

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés mai ülésén Belitska Sándor honvédelmi miniszter bejelentette, hogy báró Prónay Pál alezredes, amiért Rakovszki Istvánt a nemzetgyűlésen megsértette, harminc napi szobafogságra ítélte. A közügyek tárgyalására rendelt testület működésébe való beavatkozás véget ért, mondotta Belitska. Véget ért az is, hogy a becsület biztonsága ellen büncselekményeket kövessenek el. (Éljenés a kigazdapárton, derűltég a keresztény párton és az ellenzéken.)

Elnök: A bejelentés felett vitának nincs helye. Csupán napirendre tűzzük.

Ezután az elnök választás következett. Leadtak összesen 93 szavazatot, ebből 88 szavazat Gaál Gasztonra esett s így az elnök Gaál Gasztont megválasztottak jelentette ki.

A keresztény párt és az ellenzék napirendre kívánta tüzetni Prónay büntetését. Ha ez nem történik meg, akkor interpelláció keretében teszik szóvá.

Az ülés elején elfogadták az amerikai különbékét. A karzaton Grant Smith amerikai főmegbízott jelen volt kíséretével. Moser Antal előadó hangoztatta, hogy Magyar szágnak hálával kell gondolnia az Unióra. Örgróf Pallavicini György utalt arra, hogy az amerikai kongresszus határozata az első barátságos lépés, amelyet üdvözölni kell. A tótok nevében Dvorcsák Győző, a rutének nevében Kutkálavly Miklós és valamennyi párt szónokája üdvözölte a javaslatot.

Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter megállapította, hogy az Unio határozatát a magyar kormány és nemzetgyűlés emelkedett hangulában fogadta el.

Kommunista-tüntetés a pécsi misszió ellen.

(Szólvert tömeg egy francia ezredes lakása előtt.)

BÉCS. Ideérkezett jelentések szerint a pécsi kommunisták nagyarányú tüntetést rendeztek az odaérkezett antant misszió ellen. A tömből ilyen kiáltások hangzottak el:

— Agyon kell őket verni. Vesz tükre jöttek ide!

Margocs János kommunista vezérigazgató beszédet mondott, amelyet így fejezett be:

— Nem akarunk Magyarországhoz csatlakozni, éljen Jugoszlávia!

A szerb parancsnokság szerb katonaságot vezényelt ki, amely szétverte a tüntetőket és több

kommunistát letartóztatott. A szerb ezredes felháborodva nyilatkozott a történekről a szerb parancsnokság előtt.

BELGRÁD. A jugoszláv kormány elhatározta, hogy a kiürítendő területek központjain: Pécsen, Baján és Ujszegeden konzulátust állít fel.

BUDAPEST. Gróf Ráday Geodeon magyar belügyminiszter holnap értekezletre hívta össze a kiürítendő szerb területek kormánybiztosait. Ezután minisztertanács lesz a baranyai és a nyugatmagyarországi kérdésben.

A strandon letartóztatott elegans nő.

(Lopás a kabinban. — Honnan ered a butor?)

Tegnap délután óta az aradi államrendőrség szenzációsnak ígérkező ügyben nyomoz. Tegnap délután történt, hogy egy aradi urinő jött ki a Neptun-fürdő egyik kabinjából és a strandra akart átmenni. Ekkor észrevette, hogy egy feltűnően öltözött ismeretlen hölgy az ő kabinja felé tart, majd néhány pillanat múlva tényleg az említett kabin elé érve, kulccsal kinyitotta azt és bement. Az urinő gyanakodni kezdett és ezért elhatározta, hogy nem megy addig át a strandra, amíg az illető hölgy is ki nem jön. Tíz perc múlva ez is megtörtént. Ekkor elkérve a kabin kulcsot, az urinő ismét visszatért kabinjába és ott meglepődve konstataulta, hogy retikülje üresen állott ott és abból több ezer lei értékű készpénze eltűnt. Azonnal jelentést tett az esetről a kabinmesternek, aki Köhler és Vatian ügyeletes detektivekkel azonnal a kabinba ment. A detektiveknek rövid ku-

tatás után sikerült megtalálni a pénzt, amely ügyesen a pad alá volt rejtve, úgy, hogy onnan bár mikor előhozható. A detektivek ezután nyomban letartóztatták az érdekes kinézésű hölgyet, a ki lakásán a délután folyamán még házkutatást is tartott a rendőrség. Ez is nem várt adatok birtokába juttatta a házkutatást végző detektiveket, akik a nő lakásán számos gyanus eredetű butordarabot, ruhaneműeket és nagyobb összegű pénzt találtak. A délután folyamán még egyszer ki hallgatták a nőt, aki kijelentette, hogy a nála talált holmikak egy ismerősétől kapta ajándékba. A rendőrség folytattja a nyomozást.

Örökölt egy Tisza-gyilkos. Budapest. Sztanykovszki Tibor, a Tisza-per egyik vádlottja, egy londoni nagybányalót, gróf Bohinszki Vladimirtól, akinek Lengyelországban Feodorovban nagy birtokai vannak, állítólag félmillió font sterlinget örökölt.

Uj vasuti bérletjegyek.

(Csak kilométeres távolságra.)

Az aradi kerületi vasutigazgatóság ma rendeletet kapott, amely szerint augusztus hó elsejétől a CFR. új bérletjegyeket ad ki. Az értesítés szerint a CFR. nagyjából átvette a Máv. bérletjegy rendszerét, csupán a bérletjegy beosztása lesz a Mávétól eltérő. Az ujonnan kibocsájtandó bérletjegyeket ugyanis nem vonalszakaszokra állítják ki, mint a hogy a Máv-nál volt, hanem azok csupán kilométeres távolságra válthatók. A táv irati értesítés további része arról szól, hogy a vasutigazgatóságok által kibocsájtandó új bérletjegyek a vezérigazgatóság terve szerint a CFR. kezelésében levő helyi érdekű vasutakon is érvényvel bírnak. A bérletjegyek díjszabását ez időszerint még nem állapította meg a CFR. bucurestii központja. A napokban azonban erről is értesíti majd az aradi üzletvezetőséget.

Az augusztus 15-től kezdődő leg kibocsájtandó bérletjegyek ára a következő: Három hónapra: I. oszt. 7963 lei, II. osztály 3525 lei, III. osztály 1813 lei. Hat hónapra I. osztály 15,138 lei, II. osztály 6375 lei, III. osztály 3438 lei. Egy évre I. osztály 21,875 lei, II. osztály 12,750 lei, III. osztály 6125 lei. Egyes utvonlakra is adnak bérletet, a melynek árát a kilométerek szerint számítják ki. Fenti árakban az összes pótdíjak és illetékek beemfoglaltatnak.

SVÁB KONGRESSZUS UJARADON.

(Zeneszóval, csapatokban vonulnak végig Aradon.)

Ma délelőtt Bittó Miklós lapszerkesztő vezetésével hattagu részesint diákokból álló küldöttség kereste fel Gritta Ovidiu rendőrprefektust. A küldöttség arra kérte a rendőrprefektust, hogy a sváb diákkongresszus résztvevői az aradi pályaudvartól zeneszóval négyesrendekben, saját diáklombokok alatt vonulhassanak Ujaradra. A rendőrprefektus kijelentette, hogy örömmel tesz eleget a sváb diákság kérésének és megengedi, hogy holnap, szombaton délután öt órakor az állomástól Ujaradig elvonulhatnak a diákok. Elöl nemzetiszínű zászlót fognak vinni és csak azután következnek az egyesületi színek, amiknek a törvény értelmében ugyancsak román nemzeti színekkel kell kiegészítve lenniük. Holnap este nagy ismerkedő estélyt tart a diákság. Vasárnap délelőtt lesz a tulajdonképeni kongresszus. Vasárnap délután nagy parkünnepély lesz a diákok tiszteltére táncmulatsággal egybekötve. Hétfőn reggel a diákok propaganda körutrá indulnak Pankotára, Glogovacra és Ujszentannára, ahol mindenütt népgyűléseket tartanak a sváb kisebbségi eszmékről.

HIREK.

A makacs hóhullám.

(Egy francia tudós felfedezése.)

A hóhullámnak, mint minden becsületes hullámnak kötelessége volna tovább hullámlani. A mi hóhullámunk azonban makacsul tovább is a nyakunkon ül. Ez indított egy híres párisi csillagászt arra, hogy beható vizsgálat alá vegye a hőség okát. A francia tudós meglepő, szenzációs eredményre jutott. Kiderítette, hogy a hőség oka nem más, mint az, hogy egy hatalmas égi test vándorlása közben a nap vonzó körébe jutott s így belezuhan a napba. Ugyanez a csillagász ez év februári melegségének okát úgy magyarázta, hogy a napban több ezer mértföldes magasságra kitörések jöttek létre. Nem tartja kizártnak a francia csillagász azt, hogy abban a hatalmas égitestben, amely most a napba zuhan és jelenleg óriási lánggal ég, élő lények is laktak és anapban természetesen elpusztultak. Szóval a hóhullámról, amely nincs, többé ne essék szó.

— **Felhívás vidéki előfizetőinkhez!** Vidéki előfizetőinknek az Aradi Közlönyért való tartozása ismét felszaporodott. Tekintve, hogy a lap előállítására horribilis költséget emészt fel, arra kérjük t. vidéki hátralekös előfizetőinket, hogy az elmaradt, valamint a folytatólagos előfizetést postafordultával utalványon a kiadóhivatal címére feladni sziveskedjenek. Küldhető az esedékes összeg bankátutalás, avagy megbízás útján is.

— **A CFR vezérigazgatója Aradon.** Johescu tábornok a CFR vezérigazgatója a 13. számú nemzetközi gyorsmal ma Aradra érkezett. A vezérigazgatót, aki az aradi kerületi vasutigazgatóság hivatalait fogja felülvizsgálni, az aradi pályaudvaron az itteni üzletvezetőség nevében Cighi CFR főfelügyelő fogadta.

— **A megyei állandó választmány augusztus 23-án Radu Pancu prefektus elnöklete alatt ülést tart.**

— **Házasság.** 14-én, vasárnap d. u. 6 órakor tartja esküvőjét a Minoriták templomában Maresch Béla Kiss Ernő vaggongyári tisztviselő nevelő leányával, Eich Bözsikével.

— **A gyógyszerész diploma.** A gyógyszerészeti diploma kihirdetésére szánt közös kérvény minél előbbi aláírása végett a megyei orvosi hivatal figyelemzetteti az összes megyei gyógyszerészeket, hogy Aradra való bejövetelük alkalmával Szentmiklóssy Gyulánál, a megyei gyógyszerész kamara titkárnál jelentkezzenek a Vojtek gyógyszerárban.

— **Kirabolt uradalom.** A sofronyai csendőrség ma hajnalban telefonon jelentette az aradi államrendőrségnek, hogy a sofronyai Purgly-uradalom állományát az éjszaka folyamán egy több tagból álló tolvajbanda kirabolta. Az uradalomból az éjjel folyamán 14 ökröt hajtottak el, ezeknek az értéke rendkívül nagy volt. Ez ügyben az aradi rendőrség széleskörű nyomozást indított.

Véget ért a vaggongyári sztrájk.

(A tévesen értelmezett kollektív szerződés.)

Jelentette az Aradi Közlöny, hogy az Astra-vaggongyár munkásai tegnap sztrájkba léptek, mert a gyár igazgatósága szerintük nem respektálja a kollektív szerződést. Ma délelőtt Popescu munkaügyi felügyelő megjelent az Astra-vaggongyárban és felvilágosította a munkásokat, hogy sztrájkba lépésük és követelésük jogosulatlan, mert az igazgatóság pontosan alkalmazkodik a kollektív szerződéshez. A kollektív szerződésnek egyik pontja szerint a munkások osztályozását az igazgatóság egy munkás megbízott bevonásával végzi. A kollektív szerződés a továbbiakban kimondja, hogy ez

csak olyan esetekre vonatkozik, a mikor a gyárba újonnan belépett munkás osztályozásáról van szó. Az ellentétek a gyár igazgatósága és a munkásság között a kollektív szerződésnek fenti pontja miatt keletkeztek, mert a munkásság úgy értelmezte ezt a pontot, hogy a munkások osztályozásánál a munkásság megbízottja minden esetben résztvehet. Popescu munkaügyi felügyelő megmagyarázta a munkásság megbízottainak, hogy a kollektív szerződést tévesen értelmezték. A munkásság ezt belátva ma délelőtt újra felvette a munkát.

— **Összeírás.** A rendőrkerületi bejelentő hivatalokban holnap azaz 13. auguszt. 1921. jelentkezni tartoznak a következő utcák: I. rendőrkerületben: Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) mint tegnap és Str. Moise Nicoare (Petőfi-u.) II. rendőrkerületben: Str. Tribunal Buteanu (Bem-utca). III. rendőrkerületben: Str. Coasei (Kassza-utca). IV. rendőrkerületben: Str. Cornel Leueuta (Dugonics-utca).

— **Értesítés.** A Banca Nationala a Romániai közhriré teszi, hogy Banca Generala bankjegyek becserélésének határidejét 1921 évi augusztus 20-ig meghosszabbították.

— **Magyarországon nem lesz kenyérinség.** Budapest. A magyar nemzetgyűlés mai ülésén nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter egy interpellációra válaszolva kijelentette, hogy Magyarországnak gabona feleslege lesz, még ha a remélnél kevesebb is a termés Magyarországon, tehát kenyérinség nem lesz.

— **Árpád-korabeli temető Székesfehérvárott.** Budapest. A Székesfehérvárott Mann-féle téglatelepen ásás közben koponyák és emberi csontok kerültek elő. Lichtenekert József régiségbuvár kutatni kezdett és megállapította, hogy az Árpád-házi királyok idejéből való nagy temetőre bukkantak. A XII. század végén és a XIII. század elején temetkeztek oda. A csontok mellett bronzból, ezüsből és aranyból való szlávdivatú halántékgyűrűket találtak.

— **A vasutasok prémiuma.** Az aradi vasutigazgatóság alkalmazottai részére most folyósítja a premium generalet. Az alkalmazottak körében nagy recenziust kelt a jutaléknak méltánytalanul történő megállapítása, amelyet a CFR alkalmazottai között meglepően nagy különbséggel állapított meg a bucaresti vezérigazgatóság. Mint értesülünk, ugyanis egy központi tisztviselő a premium generale gyanánt jóval kevesebbet kap, mint egy külszolgálati alkalmazott. Míg egy állomásfelügyelő például háromezeröttszáz leit kap, addig egy központi osztályfőnök premium generaléja az ezer-kétezer leinél sohasem magasabb. Az aradi kerületi vasutigazgatóság a clujai és timisoarai üzletvezetőségek példájára a bucaresti ve-

zérigazgatóságnál akciót indít a premium generale újból való kedvezőbb megállapítása végett.

— **Arad város gyáralapító-bizottsága** hétfőn délelőtt 10 órakor folytatja értekezletét az Aradon felállítandó posztógyár ügyében.

— **Egy Británias perének újrafelvétele.** Budapest. A Británia-ügyből kifolyólag Rumbold Artila budapesti tisztviselőt annak idején halálra ítélték, majd a büntetést kegyelemből 15 évi fegyházra változtatták. A bíróság most Rumbold kérelmére elrendelte a per újrafelvételét.

— **Földgáz a Hortobágyon.** Debrecen. A Hortobágyon a Pentezugban 825 méteren földgázot és földolajat találtak.

— **A lenyírt lovak.** Gartner Vilmos aradi ház tulajdonos beperelte az aradi járásbírószágon szolgáló Dávid Ferencet, mert rájött, hogy a legény rendszeresen és tudtán kívül nyírta a lovak sörényét és farkát és az idők folyamán több száz leiel megkárosította őt. A járásbírószágon ma tartott tárgyalásán kihallgatta Dávid Ferencet, aki nem tagadta a tettét, de szerinte ez nem volt bűn, mert: szerinte minden kocsisember nek jár az ilyesféle. A járásbírószágon volt hasonló véleményen, hanem áttette ítélethozatal végett a törvényszékhez az ügyet, mert a törvény értelmében a munkaadótól való bárbily csekélyösszegű lopás is minden esetben a törvényszék hatáskörébe tartozik. Dávid Ferencet ideiglenesen szabadon engedték.

— **Elutazhatnak a repatriáltak.** Az aradi állomáson már hetek óta veszteglő repatriáltak bizonytalan sorsa kedvező stádiumba jutott. A magyar kormány eltért attól a szigorú rendeletről, hogy három hónapig nem fogad be repatriáltakat. A kurticsi állomásfőnökség ugyanis ma távirati értesítést kapott Lőkősházáról, hogy a magyar hatóságok befogadják az összes Aradon veszteglő repatriáltakat. A kurticsi állomásfőnök erről értesítette az aradi vasutigazgatóságot és a repatriáló hivatalt és így a repatriáltak holnap valószínűleg már el is utazhatnak.

— **A női Jellinek Morton.** Budapest. Schossberger Anna, a Jelzalog-Hitelbank tisztviselője Jellinek Morton rendszerével hiszékeny emberektől 15 millió koronát csalt ki és megszökött.

— **Csehországban ismét megindul a bankóprás.** Bécs. A Neues Wiener Abendblatt jelenti Prágából: A kormány a bankhivaltól a kélmilliárdnyi kölcsönre másfélmilliárdnyi előleget kíván, anélkül, hogy erre fedezetet adna. Horacek volt cseh pénzügyminiszter utal arra, hogy e lépés szakítást jelent Cseh-

ország eddigi pénzügyi politikájával, hiszen Csehország több mint két éve nem adott ki fedezetlen bankjegyet.

— **Török-orosz szövetség.** Paris. A Havas-ügynökség jelenti: Izred pasa egy újságíró előtt kijelentette, hogy lehetséges, miszerint Angora és Moszkva között katonai konvenció jön létre. Athén. Egy görög osztag megszállta Vahirt, ahonnan folytatta előnyomulását és megszállta a Cheive-szoros. A XI. görög hadosztály kénytelen volt sietve visszavonulni, nehogy a törökök bekerítsék. A görögök remélik, hogy Izmed rövidesen a kezükre kerül.

— **A Grallert-ügy utolsó hulláma.** Kovács. K. Lajos aradi ékszerésznél a Grallert-féle betöréssel kapcsolatban a rendőrség több ékszer foglalt le. A lefoglalt ékszerek között szerepelt egy félbriliáns fülbevaló és egy arany karcsat is, a melyről az ügyben nyomozó Rasztig-csoport megállapította, hogy ezek jogtalanul kerültek K. Lajos birtokába. Az aradi államrendőrség most az óras ellen jogtalan elsajátítás miatt eljárást indított.

— **Lázárék újabb lopása.** Még évekkkel ezelőtt történt, hogy özv. Figus Istvánné aradi lakostól egy betörés alkalmával nagyobb értékű ruhaneműt és befőttest loptak el. Az aradi államrendőrség Rasztig-csoportja, amely az emlékezetes Grallert-ügyben oly nagy körültekintéssel és szaktudással vezette a nyomozást, most megállapította, hogy a Figusnétól annak idején elloptott ruhaneműt és befőttest Lázár Jánosnak, a Grallert-betörő anyjának lakásán voltak elrejtve. Rasztig csoportvezető utasítására Figusnénak megmutatták az elrejtett holmikat, amelyekben ráismert a tőle elloptott ruházati cikkekre. A rendőrség Figusnénak visszaadta a megtalált holmit.

— **A magyar főtisztviselők nyugdíja.** A megyei állandó választmány augusztus 23-án délelőtt 9 órakor ülést tart. Ezen az ülésen kerül tárgyalás alá dr. Dálnoki-Nagy Lajos volt alispán, Nachnébel Gyula árvaszéki elnök, Keresztes Gyula főügyész, Darányi János főjegyző és dr. Baross Zsigmond árvaszéki elnök nyugdíjazási ügye. A főtisztviselőket már a magyar éra alatt nyugdíjazta a vármegye, de az állandó választmány most felülvizsgálja ügyüket. Az állandó választmány foglalkozni fog azonkívül a nyugdíjszabályzat megváltoztatásával is.

— **Einstein Oroszországba megy.** Berlin. Einstein meghívást kapott Lunacsarszkij orosz közoktatásügyi népbiztostól, hogy tartson Moszkvában szabad előadásokat a relativitásról. Einstein hír szerint eleget tesz a meghívásnak, mert szeretne saját tapasztalatából meggyőződni az orosz viszonyokról. Lunacsarszkij egyben érdeklődött aziránt, hogy nem küldhetne-e a nemzetközi vándorkiállításra orosz képeket. Ez a vándorkiállítás kilencszáz festőnek háromezer képét mutatná be. Természetesen javarészt futurista és kubista képeket, mert Oroszországban is a futuristák és a kubisták a szovjetrendszer rámaszai a művészeti társadalomban.

— **Makulaturapapírba** nem szabad csomagolni. Az egészségügyi államtitkárság értesítette ma a városi főorvosi hivatalt, hogy a mézárásoknak és élelmiszerkereskedőknek a jövőben tilos makulatura papírba csomagolni. Az egészségügyi reszort azzal okolja meg, hogy a festékes papíros könnyen okozhat fertőzést. A tilalom megszegőit súlyosan büntetik.

Bónt kell adni.

(*Felhívás a fizetőpincérekhez.*)

Az aradi törvényszéken működő árelenőrző bizottság hivatalosan közli a következőket: Több esetben tudomásunkra jutott és több panasz érkezett hozzánk, hogy egyes kiszolgáló helyeken nem adnak vissza, hanem azt mondják, hogy nincs aprópénz. Fi-gyelmeztetjük a kávéház- és vendéglő tulajdonosokat, hogy a főpincérek visszaéléseiért minden esetben őket tesszük felelőssé. Az árdrágítók elleni rendszabályok világosan körülírják, hogy mi a főpincér, vagy kereskedő teendője az aprópénzhiány esetén. Ha valaki e leu hetven baniért vásárol valamit és két leijel fizet, a kereskedő vagy főpincér köteles egy harminc banis bónt adni még abban az esetben is, ha a vendég azt nem kívánja. Ellen esetben árdrágítást követ el, amelyet az árelenőrző bíróság minden enyhítő körülmény mellőzésével példásan megbüntet.

A férjgyilkos

kórházat akar.

(*Patkó Zsigmondné büntetését helybenhagyta a semmiösszék.*)

Ma délelőtt fegyverestörök hozták fel a törvényszékre az ügyészégi fogházból a férjgyilkos asszonyt, Patkó Zsigmondné, aki robbanó gránátot tett Patkó Zsigmond ágyába. A semmitösszék ítéletét olvasták fel előtte, amely helybenhagyta a timisoarai (temesvári) ítéletábla által kiszabott tizenöt évi börtönbüntetését. Patkó Zsigmondné fásultan, közömbösen hallgatta a végső döntést és mikor megkérdezték tőle, hogy megértette-e csak annyit felelt, hogy fellebbez. Nem lehetett neki megmagyarázni, hogy ez ellen már nincs fellebbezés és most már nincs más hátra, mint kitölteni a hátralévő tizenöt évi esztendő, ami mindenestre kevesebb, mint az aradi királyi törvényszék által annak idején kiszabott életfogytiglani fegyház. Patkó Zsigmondné a kihirdetésének végén furcsa kéreccsel fordult a bírósághoz. Elmondotta, hogy férje örökségén kórházat épített és egész életét a betegek ápolásának fogja szentelni. Patkó Zsigmondné vágya azonban egyelőre még utópia. Még jó néhány esztendeig rab marad és a betegápolás helyett, ahonnan igen könnyű a szökés, mégis csak jobb vezeklés a fegyházban való kényes munká, ahol biztos őrizet mellett elmélkedhetik hiúne felett. Meg azután Patkó Zsigmondné férje utáni örökség sem olyan bizonyos dolog, mert amint az Aradi Közlöny jelentette, Patkó Zsigmondné visszautasította fiainak egyezségi ajánlatát, mikor 20.000 leit kínáltak végkielégítésül gyilkos anyjuk-

nak. Patkó Zsigmondné keveselte ezt az özszeget és kijelentette, hogy a legfelsőbb helyig is elmegy a maga igazáért. Így nagyon könnyen megtörténhetik, hogy egy banit sem kap Patkó Zsigmondné.

Közgazdaság.

Emelkedett a magyar korona.

Budapest. A tőzsde szenzációja az, hogy a korona jegyzése a zürichi tőzsdén 170 centimes. A valuta-piacon tőzsdényitáskor igen lanyha volt a hangulat. Az árfolyamok jóval alacsonyabbak voltak a szerdai jegyzéseknél. Nem befolyásolta a magasabb zürichi kurzus és értékpapír-piacot sem. Gyengébb nyitás után megszilárdult az irányzat. A legtöbb papírnál bekövetkezett a mérsékelt árfolyam-emelkedés. A terménytőzsdén a hangulat javult és az árak kissé emelkedtek. A kurzusok ezek voltak: buza 1390-1410, rozs 1075-1100, tengeri 1450-1500, korpá 820-830, bab 2000.

Augusztus 12. Zürichi nyitás:

Berlin 727,5, New-York 593, Milano 2600, Prága 745, Budapest 167,5, Zágráb 360, Bucuresti 770, Varsó 30, Bécs 72, osztrák lebeljegyzett korona 57.

Bécsi nyitás:

Márka 1240, leu 1325, lira 4500, francia frank 7675, svájci frank 17250, dollár 1027, szokol 1250, angol font 3750, dinár 2460, magyar korona 287, lengyel márka 48,5. **Kitzetések.** Zágráb 620, Berlin 1240, Prága 1250, Budapest 288, Milano 4500, Svájc 17300, Varsó 48,5, Amsterdam 30700, Newyork 1030, London 3775, Páris 7700, Bucuresti 1320. **Értékpapírok:** Osztrák Hitel 1720, Magyar Hitel 4205, Rimamurányi 5570, Magyar Államvasut 5850, Déli Vasut 3156, Salgótarjáni 9550.

Budapesti nyitás:

Szokol 447, dinár 850, osztrák korona 37 és egynyelcad, lira 1575, leu 464, angol font 1140, dollár 355, francia frank 2900, márka 443, rubel 61.

Zürichi zárlat:

Berlin 722,5, Hollandia 18450, Newyork 594, London 2169, Páris 4640, Milano 2535, Prága 745, Budapest 165, Zágráb 360, Bucuresti 772, Bécs 75.

Bécsi zárlat:

Márka 1230, leu 1310, lira 4450, francia frank 7850, svájci frank 17150, dollár 1010, sokol 1250, angol font 3675, dinár 2420, magyar korona 282, lengyel márka 48,25. **Kifizetések:** Zágráb 605, Berlin 1234, Prága 1250, Budapest 282,5, Milano 4475, Svájc 17200, Varsó 48,25, Amsterdam 34000, Newyork 1020, London 3700, Páris 7900, Bucuresti 1315. **Értékpapírok:** Osztrák Hitel 1680, Magyar Hitel 4301, Rimamurányi 5485, Magyar Államvasut 5870, Déli Vasut 3200, Salgótarjáni 9830.

Budapesti zárlat:

Sokol 445, osztrák korona 36,5, lengyel márka 27, lira 1590, leu 475, dollár 342, francia frank 2970, márka 440, Napoleon d'Or 1150, rubel 60.

— **Takarományhiány** Magyarországon. Budapest. Mayer János magyar földművelésügyi államtitkár tudósítónk előtt kijelentette, hogy a szárazság nagy aggodalomra ad okot. Különösen burgonyában és tengeriben jelentékeny a kár.

BUDAPEST. A nagy szárazság következtében Magyarországon takarmányhiány fenyeget. Az új széna ára mázsánként 600-650, az új lucernáé 700, a takarmányszalmáé 400 koronára emelkedett.

LEGUJABB.

Fellázadt Kozákok.

Kopenhága. Ideérkezett hírek szerint a kubáni kozákok fellázadtak és kivégezték a kubáni kormányzóság kommunista vezetőit.

A Baranya átvétele.

Budapest. A hivatalos lap közli az utasításokat Soós Károly altábornagy részére, aki a szerbek által kiűritendő területek átvételével megbízott katonai parancsnok.

Razzia a strandon.

(*Védekezés a bőrbetegség ellen.*)

Az **Aradi Közlöny** szakértő véleménye alapján megírta, hogy a strand homokja ragályos bőrbetegséget terjeszt, mert a strandon nem takarítják el a bacillusokat tenyésztő szemetet. A közönség körében meglehetősen nyugtalanságot keltett ez a jelentés. Most azonban bizonyára meg fog szünni az ijedelem, annál is inkább, mert a hatóság szigorú intézkedéseket fogantatosított.

Tegnap **Stana** Traján rendőrkapitány és **Luszt** Ferenc dr. hatósági orvos egészségügyi razziát tartottak a Neptun és a katonai fürdőben. Megnézték a kabinokat, a fürdő minden helyiségét, az étkező helyiségeket és ahol kifogásolni valót találtak, ott mindjárt megtették a szükséges intézkedéseket. Így például a Neptun borbélyműhelyében kisebbszerű tisztátalanságot találtak. Viszont a kabinok tisztaságánál meg voltak elégedve. A városi mérnöki hivatal ma reggel felboronáltatta a tulsó oldalon levő Neptun strandját. Ez azonban nem bizonyult elégségesnek arra, hogy megóvja az odajárókat attól, hogy megkapják a kellemetlen betegséget. Ezért a mai szemle eredményeképpen a mérnöki hivatal hol-

nap felásatja az egész strandot úgy, hogy annak felületére teljesen új, tiszta homok kerül. A katonai fürdő helyiségeit is bejárta a rendőri bizottság, de itt mindenütt rendet talált.

Tart a borbélyok sztrájkja.

(*A nyolc órai munkaidő módosítása.*)

Értesülésünk szerint a borbélysegédek ragaszkodnak a vasárnapi munkaszünethez és a nyolc órai munkaidőhöz. A borbélymesterek azonban nem teljesíthetik különösen a nyolc órai munkaidőre vonatkozó követelést, mert a borbélyüzletekben éppen a munkaidő alatt, nyolctól tizenkettőig és délután kettőtől hatig van a legkevesebb munka. A borbélysegédek megbízottai azt az ajánlatot tették a borbélymestereknek, hogy hajlandók a nyolc órai munkaidőt úgy módosítani, hogy a délutáni munka ne kettőtől hatig, hanem négytől nyolcig tartson, mert ebben az időben nagyobb a forgalom a borbélyüzletekben. A borbélymesterek még nem tárgyaltak a segédek ajánlata felett.

Szamárper.

(*Az edénykereskedő kártérítési igénye.*)

Két szürke, jámbor szamár gazdája állt ma alperesként az aradi járásbíró előtt. Rozál Regina volt a felperes, aki előadta, hogy május 7-én szokott helyén a Piata Jancu Avramon (Szabadság-téren) edényeket árult. Egy pillanatra dolga akadt a szomszédos sátorban és ott hagyta edényeit. Mire visszatért, rémülten konstataálta, hogy minden össze volt törve. Két szamárkordé éppen a cserepek előtt állott és a két csacsi barátokozása révén minden összezuzódott. Az alperesek két micelacai sváb paraszt, nem is tagadták a tényt és hajlandóak is mutatkoztak a kár megtérítésére, de nem egyenlő arányban. Az egyik paraszt tudniillik azt vitatta, hogy a másik szamara kezdte a barátokozást s így a szamár gazdájának többet kell fizetnie. A másik paraszt sem esett a feje lágvára és azt magyarázta, hogy arról természetesen nem lehet beszélni, hogy az ő szamara kezdte volna a tavaszi idillt, de az tény, hogy az ő szamara csak két lábával taposta az edényeket, mert a másik két lábával felkapaszkodott a másik szamár hátára, a mely azonban mind a négy lábával taposta a drága cserépedényeket. Természetesen tartja tehát, hogy ő csak a két szamár láb arányában, azaz csak ötven perccel járuljon hozzá a kártérítéshez. Ezen azután alaposan összekülönböztek. Végül is sikerült békésen kiegyezniük olyanformán, hogy a kétezer lei kárból az egyik fizet 1200 leit, a másik pedig mindössze nyolcszáz leit. Így rövid félórás tárgyalás után végeszakadt a szamárpernek. Az a gazda pedig, aki ezerkétszáz leit szurkolt le a tönkretett cserépedényekért, valószínűleg nagyon meggondolja, amíg megegyeszen nőstény szamárral jön ki az aradi vásárra.

Az adók beszedésének és behajtásának új rendje.

Az adóreformmal kapcsolatban — mint a román lapok írják — Titulescu pénzügyminiszter főképp a regátban uralkodó rendszerre való tekintettel az adóbeszedést és a végrehajtás úján való behajtást is reformálni kívánja. Az erről szóló törvényjavaslatot a kamarához már be is nyújtotta. Ez nagyjában hasonlít a nálunk még fennálló magyar törvényhez. Aggályosnak tekintjük azonban a gyakorlatban az adószedők erős érdekeltségét az adók behajtásánál. Éppen most, amidőn a fellornyosuló adóhullámok próbára teszik az adózó polgárság leherbíró képességét, volna indokolt a behajtásnak a lehetőség szerint való humánus kezelése, amit az anyagilag saját személyükben felelős és prémiumokkal felbízott adószedőktől épenséggel nem várhatunk. A javaslat szerint az állam, megye és község mindenmü követelésének beszedése és behajtása az adminisztrátorok, az adószedők és esetleg erre a célra kiküldött tisztviselőre van bízva. Az adószedők sikeres behajtás esetén jutalomban részesülnek. Viszont be nem szedett összegért egész vagyonukkal felelősek, ha csak be nem igazolják, hogy a tartozás behajtására minden lehetőt megtettek. Erették viszont a pénzügyi adminisztrátorok alfelügyelők és ellenőrök felelősek, ha a kellő felügyeletet velük szemben elmulasztják.

A végrehajtás kiterjed az adós kezén levő ingó és ingatlan vagyonlányokra, valamint mindennemü követelésére. Ez utóbbi tekintetében egy a forgalmi életre felette aggályos és eredeti intézkedést tartalmaz a javaslat. Nevezetesen nemcsak a közintézményeket, hanem a magánadókat is arra kötelezi, hogy a fizetés előtt a hitelező által igazolassa, hogy ez az adófizetési kötelezettségének eleget tett. Ennekül felelősség mellett a fizetést megtagadhatja és köteles tartozását letétbe helyezni. Eszerint tehát az állam minden polgárát kényszeríti az adóbehajtásban való részvételre. Ez eléggé szokatlan és szinte kivihetetlen. A foglalás alól való mentességben nagyon szűkkeblü a törvényjavaslat. Az ingatlanra nézve az egyáltalában nem ismeri el. Az ingók tekintetében a régi végrehajtási törvény szűkös elveit tartja szem előtt. Az 5000 leien felüli állami tartozások árverés útján való behajtásához a pénzügyigazgató, illetve községi tartózkodásoknál a primár által kiadott felhatalmazás szükséges. Az ingatlanokra vezetett végrehajtás esetén, ha a végrehajtást szenvedett azokat maga kezeli, árverés helyett két évig terjedőleg haszonbérbe adhatók. Csak ezután kerülhet a sor árverésre. A foglalás ellen a kötelezett tíz napon belül előterjesztéssel élhet, de csak bírtonon kívül, vagyis figyelembe csak akkor vétetik, ha előzőleg egész tartozását kifizette.

A szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF

felel.

Gyenge férfiaknak

2 Leu postaköltségnek postabélyegekből beküldése ellenében „Heureka” nevű találmányomat ismertető könyvet küldök. Cím: „PATENT 633.” Cluj, Postafiókbérlet 1. 2x64 Reclama 574.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

VERLÄSSLICHE deutsches Fräulein wird gesucht. Adresse in der Administration. 550

ÉRETTSEGIZETT FIATALEMBER megfelelő állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3102

HÁZIKISASSZONYNAK ajánlkozik némelül perpektül tudó intelligens leány. Címe Wallinger hirdetőjében. 11021

GYERMEKSZERETŐ szobaleány és egy minden felvételük Strada Baritiu (Rákóczy-utca) 21. 11021

OKLEVELES izr. tanítónő kitünő bizonyítványokkal állást keres. Cím: Kelet hírlapirodában. 10948

Lakás.

EGY bútorozott szoba kiadó. Str. Cornel Popescu (Edelspacher-utca) 12. 3101

Vétel és eladás.

CSÉPLŐGÉP 6-os magánjáró. teljes garnitúra eladó. Maszay Gyula Galsa, Arad megye. 3107

COURIER-IRÓGÉP. jókarban. eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3100

MEGVÉTELRE KERESSEK használt ventillátort Gábor Miklós csokoládégyár Thököy Ilmre-utca 1. 3109

VEHET eladni cserélhet modern és régi bútargyakat, képeket, szobrokat, szőnyeget, porcellánokat, antik bútorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortutay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

SZÉP NAGY konsul-tükör eladó Str. Russu Sirianu (Aulich Lajos-u) 15. 300

ÚJ BUTOROK részletre legelőnyösebb áron beszerezhetők Garai bútorüzletében Strada Banatului (Asztalos Sándor-utca) 5. 2862

ELADÓ egy teljesen újonon kiavított fényezett fél Landauer hímő, Bartha szügyártónál, Soborsin. 3087

Ingatlan.

SAROKHÁZ fűszerüzlettel modern lakással, meglepő olcsón, hatvanezerral megvehető Strada Episcopul D. Radu (Magyar-utca) 11. 3106

CALEA 6. VANATORI (Kürtösi-ut) 16. számú ház eladó. Bővebbet Calea 6. Vanatori (Kürtösi-ut) 12. sz. alatt. 3108

Különbéle.

ASSZONYOK, LEÁNYOK részére olcsó varró- és szabászati tanfolyam van délután, délután és este. Saját részükre varrhatnak, Piata Catedralei (Tökölly-tér) 5a) 10500

TEMESVÁRI PATIKA jókhoz tökéletes, agilis társat keresek, esetleg bérelhető, vagy megvehető. K. I. Várhaksán. 3099

ELVESZETT a Földön Faragó György utlevél. Becsületes megtaláló jutalom ellenében adja Diirr Gusztáv céghez. 3112

EZERJÓFU gyomorellixir, páratlan hatású szer gyomor és bél bántalmak, elvágatlanság, hányinger, felfuottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy-szertár Aradon. 10831

MAGYARORSZÁGI megbízásokat garancia mellett vállalom. Állandó összeköttetés van Magyarországra bármely irányába. 19-én utazom. Cím: Kelet hírlap-iroda. 10947

APRÓHÍRDETESEKET az Aradi Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca). „Kelet” hírlap-elárulító és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1 Klein I. hirdetői és hírlap irodája Strada Romanului (Zrinyi-utca) Haász ügynöksége, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. és Mandl, Bulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papír-üzlet.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítem vevőmet, hogy tisztán, házilag kezelt savanyított káposzta árusítását megkezdtem a Str. Consistoriului és I. I. Garagiule (Batthány- és Csiky Gergely-utca) sarkán. Tisztelettel: 3110

Barna Kálmán.

10.000 kat. hold
makkoltatási joga
esetleg parcellákban is

bérbeadó

Bővebb felvilágosításnyerhető

Dr. Kell József
ügyvédi irodájában.

Nincs többé svábbogár!

„MORT”

kiirtja I 8103

Kérje fűszer- és festékkereskedésben

Kölcsönöket,

a lehető legolcsóbban azonnal folyósítok.

Házaknak

eladását és vételét előnyösen közvetítem: 2948

Herzog Sándor

bankbizományi irodája Weitzer J.-u. 15.

Eikészültek

a közkedvelt **Szandálok** viseletü

egy férfi, nő, valamint gyermekek részére. Kitünő anyag, olcsó árak. — Tessék kirakunkat megtekinteni. 1972

„Transilvania p.-t.”
(volt Cipőszövetkezet)

Plata Avram Iancu (Szabadság-tér) 14. sz.

Panatunou

községnél 3105

egy irnok alkalmazást nyer. Érdeklődők a községi jegyzőséghez forduljanak.

Előjáróság.

Alvácza Kénes Hőgyógyfürdő.

A fürdő természetes kénes és szénasavas 28—38 hőmérsékletű, hévizei csodás és páratlan eredménnyel gyógyítanak: Rheumat, cszt, közvényt ischlást, csontszut, lobosodást, benuást, aranyeret, viszertágulást és különféle női bajokat. Közvetlen vasuti állomás. Kitünő ellátás. Utószobában (szept. 1-től) tetemes árendmény. Fűthető szoba. Egyszeri fürdés 4 és 5 Lei, 2 ágyas szoba 15 Lei, 1 ágyas szoba 10 Lei egy napra. Minden felvilágosítással készséggel szolgál: 10948

BERKOVITS fürdőtulajdonos.

Pályázati hirdetmény.

Az Erdélyi és Bánati Nyomdatulajdonosok és Rokonszakmabelli Főnökök Egyesülete Cluj (Kolozsvár) pályázatot hirdet az ügyvezető iktári állásra. A román, magyar és német nyelv tudása szoban és írásban feltétlenül szükséges, előnyben részesül, aki a szakmát ismeri. A sajtókezüleg irt kérvények folyó év szeptember 1-ig bezárólag „Munkaadók Szövetsége Nyomdai Szakosztályának” címezve, az „Aradi Hírlap” kiadóhivatalába adandó be.

Alkalmaztatás és a javadalmazás feltételeit, az egyesület választmánya alapítja meg. A pályázó írja le eddigi pályafutását képzettségét és adja elő fizetési igényeit.

C. F. R. Directiunea Regionala Arad. 11063—1921. „A. II.”

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY

A C. F. R. államvasutak Igazgatósága az 1921. évre a vontatási személyzet részére szükséges ruhák szállítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdet. A megközelítő szükséglet:

300 pár XIV. oszt. 2 tét. bőrcsizma
300 pár XIV. oszt. 3 tét. Halina csizma.

310 darab XIV. oszt. 14 tét. posztó kabát fűtőknek.

285 darab XIV. oszt. 16 tét. posztó kabát bunda béleléssel.

20 darab XIV. oszt. 23 tét. posztó köpeny szolgai.

75 darab XIV. oszt. 26 tét. vászon nadrág altiszti.

20 darab XIV. oszt. 27 tét. vászon nadrág szolgai.

75 darab XIV. oszt. 30 tét. posztó nadrág altiszti.

330 darab XIV. oszt. 31 tét. posztó nadrág szolgai.

75 darab XIV. oszt. 36 tét. nyakra-való.

20 darab XIV. oszt. 41 tét. írha suba.

75 darab XIV. oszt. 43 tét. nyári sapka altiszti.

20 darab XIV. oszt. 45 tét. nyári sapka szolgai.

285 darab XIV. oszt. 46 tét. téli sapka altiszti.

330 darab XIV. oszt. 47 tét. téli sapka szolgai.

75 darab XIV. oszt. 55 tét. posztó zubbony altiszti.

20 darab XIV. oszt. 57 tét. posztó zubbony szolgai.

20 darab XIV. oszt. 58 tét. vászon zubbony szolgai.

150 rend XIV. oszt. 25—53 tét. kék munkás öltöny (nadrág kabát.)

A részletes versenytárgyalási felhívás és az ajánlatteletre használendő ajánlati űrlapok az államvasutak valamennyi igazgatóságánál megtekinthetők, azokat kívánatra az aradi kerületi igazgatóság egy példányban megküldi.

A szállításra vonatkozó 300001—1913. sz. alatt új általános és 46590—906. sz. különleges feltételek valamennyi kerületi igazgatóságnál megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1921. évi augusztus 30. napjának déli 12 órájáig Aradon, Stefan cel mare (Vilmos császár-tér) 1. szám I. emelet 15. ajtó alatt kell benyújtani és a bántapénzt legkésőbbben a megelőző nap, vagyis 1921. évi augusztus hó 29. déli 12 órájáig az alírt kerületi igazgatóság gyűjtőpénztáránál le kell tenni.

Arad. 1921. augusztus hó 8-án.

3090 Director Regional: Mikalovici.

Kölcsönök ingatlanra és rövid lejáratra. Házak és ingatlanok közvetítése 10944

Szücs F. Vilmosnál, Arad, Strada Alexandri (Salacz-utca) 3. szám.